

HAMAS-İSRAİL ÇATIŞMASI PERİYODİK DEĞERLENDİRME-17 (01-29 Mart 2024)

GÜNCEL GELİŞMELER

7 Ekim 2023 sabahı Hamas'ın silahlı kanadı İzzeddin el-Kassam Tugaylarının "Aksa Tufanı Operasyonu" adıyla, başlattığı saldırı sonrasında Hamas ile İsrail arasında devam eden ve 24 Kasım'da yürürlüğe giren insani aranın ardından 01 Aralık'ta İsrail tarafından yeniden başlatılan savaşta;

- 7 Ekim 2023 ile 27 Mart 2024 tarihleri arasında Gazze'de en az 32.490 Filistinli öldürüldü ve 74.889 Filistinli yaralandı.

- Yaklaşık 1,7 milyon Filistinli yerinden edildi, 1,1 milyon Filistinli ise kıtlık riskiyle karşı karşıya açlıkla mücadele ediyor.¹

New York Times'ın haberine göre İsrail Ordusu Gazze Şeridi'nin altında tahmin ettiklerinden daha fazla tünel olduğuna inanıyor.²

İsrail Savunma Kuvvetleri sözcüsü Daniel Hagari, Refah'a bir harekât yapılmasının zorunlu olduğunu, ancak saldırının koşullar sağlandığında gerçekleştirilebileceğini, Refah'taki yerinden edilmiş yaklaşık 1,4 milyon Filistinlinin planlanan askeri saldırı öncesinde insani yerleşim bölgelerine taşınmasının planladığını açıkladı.³ ABD Savunma Bakanı Lloyd Austin ve Dışişleri Bakanı Antony Blinken ise Mısır sınırına en yakın güney kenti olan Refah'a yapılacak kara saldırısına karşı olduklarını yineledi.⁴ Hamas'ın siyasi ofisi başkanı İsmail Haniye, Arap ülkelerine İsrail'in Refah'a saldırısını engelleme çağrısında bulundu.⁵

BM İşgal Altındaki Filistin Toprakları Özel Raportörü Francesca Albanese, BM İnsan Hakları Konseyi'nde yaptığı açıklamada, İsrail'in Ekim ayından bu yana aralıksız gerçekleştirdiği saldırılarla Gazze'yi yok ettiğini, bu saldırıların Filistinlileri sistematik olarak yok etme niyetinin kanıtı olduğunu, ülkelerin İsrail'e silah ambargosu ve yaptırım uygulaması gerektiğini söyledi.⁶

ABD Ulusal İstihbarat Direktörü Avril Haines, Gazze çatışmasının, terörizm üzerinde nesiller boyu süren bir etki yaratacağını, şiddetin bir dizi aktör tarafından dünya çapında harekete geçirilmesine neden olduğunu ve Netanyahu hükümetine desteği tehlikeye soktuğunu açıkladı.⁷

İsrail devlet televizyon kanalı KAN'da yer alan bir habere göre, İsrail hükümeti, işgal altındaki Batı Şeria'nın Ürdün Vadisi bölgesinde 800 hektarlık bir alana "devlet arazisi" olduğu iddiasıyla el koydu. İngiltere Dışişleri Bakanlığı, yerleşimlerin uluslararası hukuka göre yasa dışı olduğunu, barış ve güvenliğin sağlanmasına yönelik ilerlemeyi zorlaştırdığını ifade ederek işgali kınadı ve toprak işgalinin durdurulması çağrısında bulundu.⁸

¹ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day-173>

² <https://www.nytimes.com/2024/01/16/us/politics/israel-gaza-tunnels.html>

³ https://edition.cnn.com/middleeast/live-news/israel-hamas-war-gaza-news-03-14-24/h_020c4f14788630e2d5364ba35e9339a9

⁴ <https://www.voanews.com/a/top-us-officials-warn-israel-s-gallant-against-invading-rafah/7544133.html>

⁵ <https://en.mehrnews.com/news/212441/Haniyeh-urges-Arab-states-to-prevent-Israel-attack-on-Rafah>

⁶ <https://www.aljazeera.com/news/liveblog/2024/3/27/israels-war-on-gaza-live-rafah-bombing-intensifies-despite-un-truce-call?update=2801569>

⁷ <https://www.trtworld.com/middle-east/isolated-us-and-israel-see-un-states-back-report-on-israeli-genocide-in-gaza-17530255>

⁸ <https://www.cbsnews.com/news/israel-hamas-war-u-s-intelligence-assessment-hamas-resistance-last-years/>

⁸ <https://www.aa.com.tr/en/europe/uk-strongly-condemns-israeli-seizure-of-800-hectares-of-land-in-occupied-palestinian-territory/3176251>

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) üyeleri, 25 Mart 2024 tarihinde, “acil ateşkes” çağrısında bulunan, rehinelere serbest bırakılmasını ve insani ihtiyaçların karşılanmasını da içeren bir kararı kabul etti. ABD oylamada çekimser kalırken, geri kalan 14 BMGK üyesi karar lehine oy kullandı. ABD kararın bağlayıcı olmadığını iddia ederken, Çin'in BM büyükelçisi Zhang Jun ile BM sözcü yardımcısı Farhan Haq kararın bağlayıcı nitelikte olduğunu ifade etti.⁹ Rusya Dışişleri Bakanlığı da BM Güvenlik Konseyi'nin Gazze'ye ilişkin 2728 sayılı kararının İsrail de dahil olmak üzere tüm taraflar için bağlayıcı olduğunu açıkladı.¹⁰ İngiltere'nin BM Büyükelçisi Barbara Woodward ile Pakistan'ın BM büyükelçisi Munir Akram ise alınan kararın derhal uygulanması çağrısında bulundu.¹¹ ABD'nin çekimser kalması üzerine İsrail Ulusal Güvenlik Bakanı Itamar Ben Gvir, ABD Başkanı Biden'ı, İsrail'in düşmanlarını zımnen desteklemekle suçladı.¹²

Katar Dışişleri Bakanlık Sözcüsü Majed al-Ansari ateşkes görüşmelerinin devam ettiğini söylerken ABD Savunma Bakanı Lloyd Austin ise sivil kayıpların sayısının çok yüksek ve insani yardım miktarının çok düşük olduğunu açıkladı. Bu esnada BM Güvenlik Konseyi'nde kabul edilen karar sonrasında İsrail sivillere zarar vermektan kaçınarak sürdürdüğünü iddia ettiği kesin hedefli nokta operasyonlar kapsamında; Cenin ile Han Yunus'taki yerinden edilenlerin kaldığı kamplara ve El-Şifa hastanesi bölgesinde, özellikle insansız hava araçları ve hava kuvvetleri vasıtasıyla düzenlediği saldırı ve operasyonlarına devam etti, Refah yakınında belirlediği evleri bombaladı.¹³

İsrail askeri sözcüsü, 26 Mart'ta, iki hafta önce düzenlenen hava saldırısında, Kassam Tugaylarının lideri Muhammed Daif'in yardımcısı olan Mervan Issa ile birlikte Gazi Ebu Tamaa'nın öldürüldüğünü açıkladı. Bu iddia Hamas tarafından doğrulanmadı.¹⁴

İsrail, Gazze'deki BM gıda merkezine düzenlediği hava saldırısında, İsrail birlikleri hakkında Hamas'a bilgi verdiğini ve yardımlara el koyarak Hamas'a dağıttığını iddia ettiği Ebu Hasna'nın öldürüldüğünü açıkladı. Hamas ise Ebu Hasna'nın polis gücü üyesi olduğunu, İsrail'in yardımları sabote etmek için suikast düzenlediğini, Filistin halkına baskı yapmak için kılığı kullandığını açıklayarak saldırıyı kınadı.¹⁵

El Şifa Hastanesi ve çevresine yeniden yerleşen üst düzey Hamas yetkililerinin, buradan saldırıları yönlendirdiği istihbarat bilgisine binaen, El Şifa Hastanesi ve çevresine ikinci temizlik harekâtını başlatan İsrail, yaklaşık 10 gündür bölgede devam eden çatışmalarda, Hamas yönetiminde üst düzey yetkili olan Faiq al Mabhouh'u öldürdüğünü duyurdu. Hamas ise Mabhouh'un "Gazze'deki Filistin Polisi'nin Merkezi Operasyonlar Direktörü" olduğunu açıkladı.¹⁶

⁹ <https://www.aljazeera.com/news/2024/3/26/will-the-un-ceasefire-resolution-stop-israels-war-on-gaza>
https://24.kg/english/289972_UN_Security_Council_adopts_resolution_demanding_ceasefire_in_Gaza/

¹⁰ <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/russia-says-un-resolution-on-gaza-binding-for-all-sides/3175838>

¹¹ <https://www.dawn.com/news/1824024/pakistan-joins-calls-for-immediate-action-on-un-resolution>

¹² <https://www.aljazeera.com/news/liveblog/2024/3/27/israels-war-on-gaza-live-rafah-bombing-intensifies-despite-un-truce-call?update=2801539>

¹³ <https://www.rte.ie/news/2024/0327/1440183-gaza-israel/>

¹⁴ <https://www.aljazeera.com/news/liveblog/2024/3/27/israels-war-on-gaza-live-rafah-bombing-intensifies-despite-un-truce-call?update=2801539>

¹⁵ <https://www.aljazeera.com/news/2024/3/26/israel-claims-senior-hamas-commander-marwan-issa-killed-in-gaza-strike>
<https://www.aa.com.tr/en/middle-east/israeli-army-says-it-killed-hamas-commander-in-gaza-airstrike/317583>

¹⁶ <https://www.reuters.com/world/middle-east/israeli-forces-kill-two-palestinians-west-bank-raid-after-deadly-night-2024-03-13/>

¹⁷ <https://understandingwar.org/background/iran-update-march-18-2024>

İDF Hava Kuvvetleri insansız hava aracı ile Cenin Mülteci kampına düzenledikleri saldırıda ikisi İslami Cihad savaşçısı olmak üzere 4 Filistinli savaşçının öldürüldüğünü açıkladı.¹⁷

UNICEF sözcüsü James Elder, Gazze'deki çocuklar ve gençlerin gıda tedariki konusunda giderek daha çaresiz kaldığını, yardımların Gazze'ye ulaşmadığını ifade ederken, BM Filistinlilere Yardım ve Bayındırlık Ajansı (UNRWA) ise yardımların İsrail tarafından engellendiğini açıkladı.¹⁸

Gazze'ye yapılan yardımların karayolu ile ulaştırılmasının İsrail tarafından engellenmesi üzerine Fransa, Ürdün, Birleşik Arap Emirlikleri ve Almanya da dahil olmak üzere birçok ülke, Gazze'ye yapılan yardımları havadan paraşütle atarak ulaştırıyor. Paraşütle atılarak ulaştırılan yardımların alınmasında da sorunlar yaşanıyor. 26 Mart tarihinde paraşütle atılan yardımlardan denize düşenleri almaya çalışan 12 Filistinli boğularak öldü.¹⁹

ABD ordusu, yüz binlere Filistinlinin aç kaldığı kuşatma altındaki bölgeye yardımların deniz yoluyla ulaştırılması ve dağıtılmasını kolaylaştırmak amacıyla geçici bir iskele inşa etmek üzere harekete geçti.²⁰

Sağlık Bakanlığı sözcüsü Ashraf Al-Qudra, Gazze'deki hastanelerde, susuzluk ve yetersiz beslenme nedeniyle 6 çocuğun öldüğünü açıkladı.²¹

Norveç Dışişleri Bakanı Espen Barth Eide, İsrail'in Gazze'ye hayati önem taşıyan gıda malzemelerinin ve yardımların ulaşmasını sağlaması gerektiğini ve İsrail'in yardımları engellemeye çalışmasının kabul edilemez olduğunu açıkladı.²²

Yeni Zelanda, Batı Şeria'daki Filistinlilere karşı şiddetli saldırılar gerçekleştirdiğini söylediği "aşırılıkçı" İsraili yerleşimcilere seyahat yasağı getirdi.²³

Oscar törenin yapıldığı Los Angeles'taki Dolby Tiyatrosu'nun önünde toplanan Filistin yanlısı göstericiler, Gazze'de acil ateşkes için gösteri yaptılar, yolu kapattılar ve "Özgür Filistin" ve "Gazze'de ateşkes şimdi" gibi sloganlar attılar.²⁴

Avam Kamarası'ndaki İçişleri Komitesi tarafından 21 Şubat'ta yayımlanan rapora göre, İsrail-Hamas Savaşı protestolarının İngiltere'ye maliyeti 25 milyon sterlin oldu.²⁵

ABD'de 1-20 Mart tarihleri arasında yapılan bir ankete göre, Amerikalıların %55'i İsrail'in Gazze'deki askerî harekâtına karşı çıkıyor.²⁶

¹⁷ <https://understandingwar.org/backgrounder/iran-update-march-20-2024>

¹⁸ <https://gazettengr.com/gaza-starving-children-desperate-for-food-supplies-unicef/>

¹⁹ <https://thepeninsulaqatar.com/article/27/03/2024/everyone-is-hungry-desperate-gazans-fight-for-food-after-airdrop-deaths>

<https://www.aa.com.tr/en/world/morning-briefing-march-27-2024/3175848>

<https://www.onmanorama.com/news/world/2024/03/27/israel-hamas-conflict-gazana-drown-trying-reach-aid-dropped-sea.html>

²⁰ <https://www.taipeitimes.com/News/front/archives/2024/03/11/2003814745>

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/iran-update-march-10-2024>

²¹ <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/death-toll-of-children-from-famine-at-gaza-hospitals-rises-to-6-health-ministry/3150558>

²² <https://www.aa.com.tr/en/europe/norway-says-israel-s-decision-to-block-unrwa-food-convoy-is-unacceptable/3175829>

²³ <https://www.straitstimes.com/asia/new-zealand-lists-hamas-as-terrorist-group-sanctions-extremist-israeli-settlers>

²⁴ <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/calls-for-gaza-cease-fire-mark-96th-academy-awards/3161767>

²⁵ <https://www.nationalreview.com/news/israel-and-palestine-demonstrations-cost-u-k-over-25-million/>

²⁶ <https://abcnews.go.com/US/55-americans-now-oppose-israels-military-action-gaza/story?id=108611078>

Filipinler, Galaxy Leader gemisinde rehin tutulan Filipinli denizcilerin serbest bırakılmasını sağlamak için diğer hükümetlerle birlikte çalışıyor. Ancak Yemenli Husiler Gazze'deki savaş sona erdiğinde rehinelerin serbest bırakılacağını açıkladı.²⁷

İsrail'in Axon Vision CEO'su Roy Riftin, Breaking Defense'e verdiği demeçte modern savaşla birlikte gelen veri selinde durumsal farkındalığı artırmak, gelen verileri operasyonla alakalı bir hale getirmek, hedef tespit, teşhis ve takibinde etkinliği sağlamak amacıyla İsrail'in Gazze'de kara operasyonlarında yapay zekayı kullandığını açıkladı.²⁸

ANALİZ VE DEĞERLENDİRME

Uluslararası ilişkiler açısından;

BM Güvenlik Konseyi'nde alınan acil ateşkes kararı ile birlikte genel anlamda Küresel Güney ülkelerinin çoğunluğunda kendi kaderini tayin, ırk ayrımcılığı, zorla toprak edinme, insan hakları ihlali odağında dünya kamuoyunda artan İsrail karşıtlığı ve İsrail'e desteği nedeni ile ABD eleştirisinin, öncelikle ABD'nin politikalarında değişime neden olabileceği, İsrail'e olan desteğin azalabileceği,

ABD önderliğindeki barış girişimlerinin yetersizliği, yükselen eleştiriler ile göreceli gücün ABD'den uzaklaşmasından hareketle bu boşluğu doldurmak amacıyla Çin ve Rusya'nın barışa yönelik girişimlerini ve İsrail'e olan baskılarını arttırabileceği,

Sivil kayıplardan ve kıtlık riski nedeni ile artan dünya kamuoyu baskısından hareketle bazı ülkeler tarafından İsrail'e özellikle sembolikte olsa silah ambargosu uygulanmaya başlanabileceği,

Askerî açıdan;

İsrail'in, acil ateşkesin uygulamaya konulmasına kadar geçen sürede operasyonlarının şiddetini arttırabileceği ve İslami Cihad, Hizbullah ile Hamas'ın lider kadrosuna yönelik başta Gazze olmak üzere diğer ülkelerde de nokta hedefli operasyonlarını ve suikastlarını arttıracağı,

Hamas'ın; İsrail halkının İsrail hükümetine, harekâtı durdurarak ateşkes yapılması yönünde baskı yapmasını sağlamak ve yılgınlık yaratmak amacıyla Hamas'ın halen etkin bir güce sahip olduğunu ve Hamas'ın lider kadrosuna düzenlenen saldırıların amacına ulaşmadığını gösteren ses getirecek eylemlerde bulunabileceği değerlendirilmektedir.

Ayrıca, günümüz dünyasında çatışmaların halihazırda ve gelecekte daha çok meskûn mahallerde/akıllı kentlerde geçeceği öngörüsünden hareketle;

- Küçük, orta ve büyük ölçekte İHA ve Dronlardan, Uydulardan, akıllı kent kamera sistemlerinden, bina tesis güvenlik kameralarından, uzaktan komutalı hareketli böcek sensörlerden, otonom küçük sensör ve kamera monteli araçlardan, sosyal ağlardan vb. elde edilen büyük miktarda veriyi anlık olarak işleyen, takip eden, değişiklikleri yakalayan, bu verileri operasyonla ilgili anlamlı bilgiye çeviren, bu işlemleri yorulmadan yapabilen,

- Yazılımlarla tehdit ve tehlikeleri tanımlayan, önceliklendiren ve takip eden,
- Bu değerlendirmeler ve öğrenmeler neticesinde otonom çalışabilen,

²⁷ <https://www.rappler.com/nation/overseas-filipinos/houthis-condition-release-philippine-hostages/>

²⁸ <https://breakingdefense.com/2024/03/israels-axon-vision-ceo-talks-ai-in-ground-combat-in-gaza/>

- Kısa sürelerde görünerek kaybolan tehditleri elde ettiği verilerle takip edebilen,
- Yüz ve beden hareketleri ile gerçekleştirilen iletişimlerden tehdidi kişisel olarak tanımlayan, kişisel verilerinden hassas noktalarını analiz ederek istismarına imkân sunan,
- Zırhlı araçların içinden çevresinde ne olduğunun görülmesini sağlayan,
- Güdümlü mühimmatlara anlık veri akışı ile yönlendirme yapabilen,
- Zırhlı araçlara entegre edilebilen, gerçek zamanlı taktik resim oluşturulmasını ve yüksek durumsal farkındalığı sağlayan,
- Makine öğrenmesi ve yapay zekâ destekli, otonom da çalışabilen karar destek sistemi, hedef belirleme ve önceliklendirme sistemi, tespit-teşhis ve takip sistemi, güdüm sistemi geliştirilmesinin savunma sanayi yatırımlarında önceleneceği de değerlendirilmektedir.

İşbu eserde yer alan veriler/bilgiler, yalnızca bilgi amaçlı olup, bu eserde bulunan veriler/bilgiler tavsiye, reklam ya da iş geliştirme amacına yönelik değildir. Alp Uluslararası Stratejik Analiz, Güvenlik, Savunma ve Savunma Sanayi Uygulama Danışmanlığı, Bilgi Transferi, Proje Yönetimi, Eğitim, Öğretim, İkmal ve Tedarik, Emniyet, İletişim, Bilişim, Pazarlama, Organizasyon, İmalat, İthalat ve İhracat A.Ş. işbu eserde sunulan verilerin/ bilgilerin içeriği, güncelliği ya da doğruluğu konusunda herhangi bir taahhüde girmemekte, kullanıcı veya üçüncü kişilerin bu eserde yer alan veriler/bilgilere dayanarak gerçekleştirecekleri eylemlerden ötürü sorumluluk kabul etmemektedir. Bu eserde yer alan bilgilerin her türlü hakkı Alp Uluslararası Stratejik Analiz, Güvenlik, Savunma ve Savunma Sanayi Uygulama Danışmanlığı, Bilgi Transferi, Proje Yönetimi, Eğitim, Öğretim, İkmal ve Tedarik, Emniyet, İletişim, Bilişim, Pazarlama, Organizasyon, İmalat, İthalat ve İhracat A.Ş.'ye aittir. Yazılı izin olmaksızın işbu eserde yer alan bilgi, yazı, ifadenin bir kısmı veya tamamı, herhangi bir ortamda hiçbir şekilde yayımlanamaz, çoğaltılamaz, işlenemez.

